

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 907

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 22 septembrie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
24. — Decizie a președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale privind încetarea concesiunii acordate prin Licența nr. 1.576/2000 pentru exploatarea huilei în perimetrul Paroșeni, județul Hunedoara, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Societatea Națională de Închideri Mine Valea Jiului — S.A., aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 318/2004.....	2
25. — Decizie a președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale privind încetarea concesiunii acordate prin Licența nr. 1.579/2000 pentru exploatarea huilei în perimetrul Uricani, județul Hunedoara, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Societatea Națională de Închideri Mine Valea Jiului — S.A., aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 318/2004.....	2
1.159. — Ordin al ministrului finanțelor pentru modificarea anexei la Ordinul viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, nr. 809/2012 privind aprobarea normelor metodologice pentru încasarea, gestionarea conturilor de disponibilități în lei și în valută și alocarea prin bugetul de stat a sumelor obținute din scoaterea la licitație, prin platforma comună, a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, pentru finanțarea proiectelor de investiții care au ca scop reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.....	3–4
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 14 din 28 iunie 2021 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii).....	5–11
ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI	
3. — Regulament pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 20/2009 privind instituțiile financiare nebancaire	12–16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

DECIZIE

privind încetarea concesiunii acordate prin Licența nr. 1.576/2000 pentru exploatarea hulei în perimetrul Paroșeni, județul Hunedoara, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Societatea Națională de Închideri Mine Valea Jiului — S.A., aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 318/2004

Având în vedere:

— art. 52 alin. (2) din Legea minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare;

— Referatul Direcției generale gestionare, evaluare și concesionare resurse/rezerve minerale. Integrare europeană nr. 301.950 din 13.09.2021 privind verificarea îndeplinirii condițiilor legale și propunerea de aprobare a anulării, în temeiul art. 4 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.419/2009 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cu modificările ulterioare,

președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale emite prezenta decizie.

Art. 1. — Concesiunea minieră de exploatare a hulei în perimetrul Paroșeni, județul Hunedoara, convenită prin Licența de concesiune nr. 1.576/2000, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 318/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 253 și 253 bis din 23 martie 2004, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale, în calitate de concedent, și Societatea Națională de Închideri

Mine Valea Jiului — S.A., în calitate de concesionar, cu sediul în Petroșani, str. Mihai Viteazu nr. 3, et. II, județul Hunedoara, cod unic de înregistrare 30859649, înregistrată la oficiul registrului comerțului cu nr. J20/999/2012, încetează la data publicării prezentei decizii.

Art. 2. — Prezenta decizie se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale,
Daniel Grigoroiu-Norocel

București, 15 septembrie 2021.
Nr. 24.

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

DECIZIE

privind încetarea concesiunii acordate prin Licența nr. 1.579/2000 pentru exploatarea hulei în perimetrul Uricani, județul Hunedoara, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Societatea Națională de Închideri Mine Valea Jiului — S.A., aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 318/2004

Având în vedere:

— art. 52 alin. (2) din Legea minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare;

— Referatul Direcției generale gestionare, evaluare și concesionare resurse/rezerve minerale. Integrare europeană nr. 301.956 din 13.09.2021 privind verificarea îndeplinirii condițiilor legale și propunerea de încetare a concesiunii miniere, în temeiul art. 4 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.419/2009 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cu modificările ulterioare,

președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale emite prezenta decizie.

Art. 1. — Concesiunea minieră de exploatare a hulei în perimetrul Uricani, județul Hunedoara, convenită prin Licența de concesiune nr. 1.579/2000, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 318/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 253 și 253 bis din 23 martie 2004, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale, în calitate de concedent, și Societatea Națională de Închideri

Mine Valea Jiului — S.A., în calitate de concesionar, cu sediul în Petroșani, str. Mihai Viteazu nr. 3, et. II, județul Hunedoara, cod unic de înregistrare 30859649, înregistrată la oficiul registrului comerțului cu nr. J20/999/2012, încetează la data publicării prezentei decizii.

Art. 2. — Prezenta decizie se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale,
Daniel Grigoroiu-Norocel

București, 15 septembrie 2021.
Nr. 25.

MINISTERUL FINANTELOR

ORDIN

pentru modificarea anexei la Ordinul viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, nr. 809/2012 privind aprobarea normelor metodologice pentru încasarea, gestionarea conturilor de disponibilități în lei și în valută și alocarea prin bugetul de stat a sumelor obținute din scoaterea la licitație, prin platforma comună, a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, pentru finanțarea proiectelor de investiții care au ca scop reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Având în vedere:

— prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor Publice, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare;

— prevederile Hotărârii Guvernului nr. 780/2006 privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, cu modificările și completările ulterioare;

— prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 212/2020 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări prin Legea nr. 109/2021, în temeiul art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, nr. 809/2012 privind aprobarea normelor metodologice pentru încasarea, gestionarea conturilor de disponibilități în lei și în valută și alocarea prin bugetul de stat a sumelor obținute din scoaterea la licitație, prin platforma comună, a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, pentru finanțarea proiectelor de investiții care au ca scop

reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 397 din 13 iunie 2012, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor,
Dan Vilceanu

București, 16 septembrie 2021.
Nr. 1.159.

ANEXĂ**NORMELE METODOLOGICE**

pentru încasarea, gestionarea conturilor de disponibilități în lei și în valută și alocarea prin bugetul de stat a sumelor obținute din scoaterea la licitație, prin platforma comună, a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, pentru finanțarea proiectelor de investiții care au ca scop reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Art. 1. — În procesul de comercializare, prin licitație, a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României, pentru instalațiile staționare și sectorul aviație, pe platforma comună de licitație stabilită la nivelul Uniunii Europene, Ministerul Finanțelor acționează în calitate de adjudecător pentru România.

Art. 2. — În cadrul Ministerului Finanțelor, întreg procesul de comercializare, prin licitație, a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României, pentru instalațiile staționare și sectorul aviație, pe platforma comună de licitație stabilită la nivelul Uniunii Europene, este îndeplinit de Unitatea de vânzare certificate de emisii de gaze cu efect de seră post 2012, sub directa coordonare a secretarului general. Derularea operațiunilor ce decurg din acest proces se efectuează prin Unitatea de vânzare certificate de emisii de gaze cu efect de seră post 2012, Direcția generală economică, Direcția generală de trezorerie și datorie publică și Direcția de contabilitate publică.

Art. 3. — Sumele în valută obținute în urma licitării certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră pentru instalațiile staționare și sectorul aviație se încasează în contul Ministerului

Finanțelor, cod IBAN RO37NBOR3216800700EURXXX deschis la Banca Națională a României, în conformitate cu prevederile Convenției nr. 3/82.851 din 4.04.2012, încheiată între Banca Națională a României și Ministerul Finanțelor Publice.

Art. 4. — (1) Din suma brută în valută obținută în urma licitării certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, conform prevederilor art. 10 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor Publice, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare, se pot deduce de către Comisia Europeană/casa de compensare-decontare cheltuielile cu autoritatea de monitorizare a licitațiilor sau orice alte cheltuieli privind administrarea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră la nivel european.

(2) În cazul în care sumele datorate nu sunt deduse direct din sumele încasate, Ministerul Finanțelor efectuează plata acestora din aceeași sursă.

Art. 5. — Ca urmare a notificării de alimentare a contului transmisă de Banca Națională a României, cu privire la suma încasată din licitarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, Ministerul Finanțelor dispune efectuarea vânzării valutei în termen de 5 zile lucrătoare de la încasare. Contravaloarea în lei se încasează în contul de disponibil 50.39 „Disponibil din echivalentul în lei al sumelor obținute din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră”, cod IBAN RO19TREZ9995039XXXXXXXXXX, deschis la Trezoreria Operativă Centrală pe numele Ministerului Finanțelor, CUI 4221306.

Art. 6. — Din contravaloarea în lei obținută din licitarea certificatelor aferente instalațiilor staționare, aflată în contul de disponibil 50.39 „Disponibil din echivalentul în lei al sumelor obținute din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră”, Ministerul Finanțelor efectuează virarea către bugetul de stat a sumei cuvenite, în contul de venituri bugetare, cod IBAN RO33TREZ70020300111XXXXX „Venituri din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră”, deschis la Trezoreria Municipiului București, CUI 4221306, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor Publice, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 7. — (1) Din contravaloarea în lei obținută din licitarea certificatelor aferente instalațiilor staționare, aflată în contul de disponibil 50.39 „Disponibil din echivalentul în lei al sumelor obținute din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră”, pe baza solicitărilor beneficiarilor, cu încadrarea în prevederile bugetare aprobate, Ministerul Finanțelor efectuează virarea sumelor cuvenite către beneficiari, în conturile de venituri bugetare comunicate de aceștia, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor Publice, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția celor pentru care virarea se efectuează potrivit art. 6.

(2) După efectuarea plăților către beneficiarii prevăzuți la alin. (1), Ministerul Finanțelor transmite o adresă de informare către fiecare beneficiar cu privire la suma cuvenită în lei, precum și echivalentul acesteia în euro. Stabilirea echivalentului în euro se va efectua utilizând cursul valutar înregistrat la fiecare vânzare în valută, începând cu prima vânzare.

Art. 8. — (1) Din contravaloarea în lei obținută din licitarea certificatelor aferente sectorului aviație, reținută în contul de disponibil 50.39 „Disponibil din echivalentul în lei al sumelor obținute din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră”, pe baza solicitărilor beneficiarilor, cu încadrarea în prevederile bugetare aprobate sau în limita sumelor aprobate în hotărârea guvernului prevăzută la art. 11 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor Publice, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare, după caz, Ministerul Finanțelor efectuează virarea sumelor cuvenite către beneficiari, în conturile de venituri bugetare comunicate de aceștia, în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1) din același act normativ.

(2) După efectuarea plăților către beneficiari, Ministerul Finanțelor transmite o adresă de informare către fiecare beneficiar cu privire la suma cuvenită în lei, precum și echivalentul acesteia în euro. Stabilirea echivalentului în euro

se va efectua utilizând cursul valutar înregistrat la fiecare vânzare în valută, începând cu prima vânzare.

Art. 9. — Ministerul Finanțelor efectuează virarea sumelor către beneficiari în conformitate cu prevederile art. 7 și 8 în conturile corespunzătoare de venituri aferente subdiviziunilor de venituri bugetare aprobate în Clasificația indicatorilor privind finanțele publice, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.954/2005, codificate cu codurile de identificare fiscală ale beneficiarilor sumelor.

Art. 10. — Beneficiarii sumelor încasate din licitarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră poartă întreaga responsabilitate pentru administrarea fondurilor repartizate în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor Publice, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 11. — Cheltuielile cu comisioanele și spezele bancare, aferente gestionării contului, se suportă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Finanțelor, cu încadrarea în sumele prevăzute anual cu această destinație, prin virarea sumei datorate în contul de cheltuieli ale bugetului Trezoreriei Statului, cod IBAN RO11TREZ23J510103200109X, deschis la Trezoreria Operativă Centrală, CUI 8609468.

Art. 12. — Dobânzile încasate la disponibilitățile contului analitic în euro se fac venit la bugetul de stat, prin vânzarea valutei la Banca Națională a României. Contravaloarea în lei se virează cel târziu în prima zi lucrătoare de la data creditării contului 50.39 „Disponibil din echivalentul în lei al sumelor obținute din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră”, CUI 4221306, în contul de venituri bugetare 20.A.31.03.00 „Alte venituri din dobânzi”, cod IBAN RO68TREZ70020310103XXXXX, CUI 4221306.

Art. 13. — Echivalentul în lei al bonificării în valută în suma negativă pentru disponibilitățile contului în valută deschis la Banca Națională a României se suportă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Finanțelor, capitolul „Autorități publice și acțiuni externe” 51.01, titlul II „Bunuri și servicii” 20, articolul „Alte cheltuieli cu bunuri și servicii” 20.30.30, prin virarea sumei datorate în contul 50.39 „Disponibil din echivalentul în lei al sumelor obținute din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră”, cod IBAN RO19TREZ9995039XXXXXXXXXX, deschis la Trezoreria Operativă Centrală, CUI 4221306, cu încadrarea în sumele prevăzute anual cu această destinație.

Art. 14. — Pentru operațiunile prevăzute la art. 6—8 se vor parcurge fazele de angajare, lichidare, ordonanțare și plată, conform prevederilor Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1.792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, cu modificările și completările ulterioare, în baza unei proceduri proprii.

Art. 15. — Ordonatorii de credite beneficiari care au obligația, potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor Publice, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare, să vireze, până la data de 22 decembrie a fiecărui an, sumele rămase neutilizate la sfârșitul anului bugetar, într-un cont de disponibil deschis pe numele acestora la unitățile Trezoreriei Statului, procedează potrivit prevederilor din normele metodologice privind încheierea exercițiului bugetar anual, aprobate prin ordin al ministrului finanțelor.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 14

din 28 iunie 2021

Dosar nr. 1.394/1/2021

Corina-Alina Corbu — președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile

Marian Budă — președintele e Secției a II-a civile

Denisa Angelica Stănișor — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Daniel Grădinaru — președintele Secției penale

Georgeta Stegaru — judecător la Secția I civilă

Lavinia Dascălu — judecător la Secția I civilă

Mihaela Paraschiv — judecător la Secția I civilă

Carmen Elena Popoiag — judecător la Secția I civilă

Denisa-Livia Băldean — judecător la Secția I civilă

Beatrice Ioana Nestor — judecător la Secția I civilă

Csaba Bela Nasz — judecător la Secția a II-a civilă

Rodica Zaharia — judecător la Secția a II-a civilă

Maria Speranța Cornea — judecător la Secția a II-a civilă

Roxana Popa — judecător la Secția a II-a civilă

Ruxandra Monica Duță — judecător la Secția a II-a civilă

Veronica Magdalena Dănăilă — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Marius Ionel Ionescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Horațiu Pătrașcu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Ionel Barbă — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Andreea Marchidan — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Daniel Gheorghe Severin — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Rodica Cosma — judecător la Secția penală

Andrei Claudiu Rus — judecător la Secția penală

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii care formează obiectul Dosarului nr. 1.394/1/2021 este legal constituit, conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 34 alin. (3) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (denumit în continuare *Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecătore Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror-șef al Secției judiciare, Antonia Eleonora Constantin.

4. La ședința de judecată participă domnul Cristian Balacciu, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 35 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ia în examinare cererea de recurs în interesul legii, formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați, care formează obiectul Dosarului nr. 1.394/1/2021.

6. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că au fost depuse la dosar anexele cuprinzând hotărârile judecătorești definitive pronunțate de instanțele judecătorești, raportul întocmit de judecătorii-raportori și punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

7. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, doamna judecătore Corina-Alina Corbu, președintele completului, acordă cuvântul asupra recursului în interesul legii reprezentantului procurorului general.

8. Doamna procuror Antonia Eleonora Constantin apreciază, în principal, că sesizarea este admisibilă. Pe fond, se arată că formularea unei cereri de recuzare nu împiedică continuarea judecării, ci doar pronunțarea hotărârii, până la soluționarea acestei cereri. În argumentarea acestei opinii susține că art. 31 alin. 3 din Codul de procedură civilă din 1865 prevedea că în cursul judecării cererii de recuzare nu se va face niciun act de procedură, ceea ce echivala cu o întrerupere a cursului judecării. În schimb, Codul de procedură civilă în vigoare stabilește un regim juridic diferit în privința efectului cererii de recuzare, cu privire la starea cauzei până la soluționarea acestei cereri, în sensul că judecata continuă, fiind împiedicată doar pronunțarea hotărârii.

9. Nefiind întrebări pentru reprezentantul procurorului general, doamna judecătore Corina-Alina Corbu, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

10. Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii, formulat în temeiul art. 514 din Codul de procedură civilă,

solicitându-i să se pronunțe asupra următoarei probleme de drept, care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, formularea unei cereri de recuzare împiedică efectuarea de acte de procedură în continuarea judecării?

II. Obiectul recursului în interesul legii

11. Din cuprinsul actului de sesizare rezultă că instanțele judecătorești nu au un punct de vedere unitar în ceea ce privește interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Problema de drept ivită în practica judiciară este legată de efectele formulării unei cereri de recuzare asupra procesului *pendinte*, respectiv dacă o astfel de cerere determină o suspendare a cursului judecării, inclusiv amânarea dezbaterilor asupra fondului cauzei, până la soluționarea incidentului procedural de către un alt complet sau, dimpotrivă, judecata continuă, cu posibilitatea efectuării oricăror acte de procedură, până la momentul deliberării și pronunțării hotărârii.

III. Prevederile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție

12. Codul de procedură civilă

Art. 49 — Starea cauzei până la soluționarea cererii

„(1) Până la soluționarea declarației de abținere nu se va face niciun act de procedură în cauză.

(2) Formularea unei cereri de recuzare nu determină suspendarea judecării. Cu toate acestea, pronunțarea soluției în cauză nu poate avea loc decât după soluționarea cererii de recuzare.”

IV. Orientările jurisprudențiale divergente

13. Titularul sesizării relevă faptul că, urmare a unei sesizări venite din partea judecătorilor Secției a II-a civile a Curții de Apel Galați, a fost verificată jurisprudența instanțelor judecătorești aflate în aria de competență a acestei instanțe, constatându-se că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-au conturat două orientări jurisprudențiale diferite și contradictorii.

14. În acest context, a fost verificată jurisprudența referitoare la această problemă de drept, la nivelul tuturor curților de apel din țară, constatându-se existența unei practici neunitare, atât la nivelul curților de apel, cât și în interiorul aceluiași secții, justificată fiind punerea în mișcare a unui mecanism procedural menit să asigure unificarea jurisprudenței, așa cum este recursul în interesul legii.

15. Astfel, cu privire la problema de drept care formează obiectul prezentului recurs în interesul legii, s-au conturat două orientări jurisprudențiale.

16. *Într-o primă orientare jurisprudențială* s-a apreciat că formularea unei cereri de recuzare nu conduce la oprirea cursului judecării, instanța putând efectua orice acte de procedură, dar cu o singură interdicție, aceea de a nu pronunța hotărârea în cauză până la soluționarea cererii de recuzare de către un alt complet.

17. În susținerea acestei opinii au fost exprimate argumente referitoare la modul de formulare a textelor de lege supuse interpretării, precum și argumente care vizează intenția legiuitorului.

18. În prima categorie de argumente se pornește de la diferența de formulare a textelor de lege care reglementează regimul juridic al declarației de abținere [art. 49 alin. (1) din Codul de procedură civilă] și acela al cererii de recuzare [art. 49 alin. (2) din același cod].

19. Astfel, dacă pentru abținere se interzice expres efectuarea oricărui act de procedură, ceea ce este echivalent cu suspendarea judecării (soluție existentă și sub imperiul Codului de procedură civilă din 1865), pentru recuzare interdicția nu mai există, dimpotrivă, se menționează expres că suspendarea judecării nu operează.

20. Acest element, coroborat cu amânarea doar a pronunțării soluției în cauză, conduce la concluzia că judecata poate

continua. Așadar, pot fi efectuate orice acte de procedură, pot avea loc dezbateri, iar instanța poate rămâne în pronunțare, care însă va fi amânată, în vederea soluționării cererii de recuzare.

21. A doua categorie de argumente pornește de la raționamentul că, fiind vorba despre interpretarea unui text de lege, aceasta trebuie făcută în acord cu intenția legiuitorului. Or, interpretarea din cadrul primei orientări respectă intenția legiuitorului, exprimată în două principii fundamentale, și anume: principiul celerității judecării și acela al protejării bunei-credințe, în sensul că este descurajată formularea unor cereri de recuzare vădit neîntemeiate, șicanatoare în raport cu partea adversă, făcute exclusiv în scopul tergiversării judecării.

22. S-a mai arătat că, indiferent de soluția dată asupra recuzării, nicio parte nu este prejudiciată. Astfel, dacă cererea de recuzare se admite, atunci actele de procedură îndeplinite de instanță în compunere și cu judecătorul recuzat sunt anulabile, în condițiile art. 51 alin. (6) teza a doua din Codul de procedură civilă, fiind apărate interesele părții care a formulat-o. În schimb, dacă cererea de recuzare este respinsă, judecata continuă, fiind astfel protejate interesele părții adverse.

23. *În sensul primei orientări jurisprudențiale* au fost anexate sesizării hotărâri judecătorești definitive pronunțate de Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Târgu Mureș, precum și de instanțe aflate în circumscripțiile acestora.

24. *În cea de a doua orientare jurisprudențială* s-a apreciat că formularea cererii de recuzare conduce la oprirea cursului judecării până la soluționarea incidentului procedural, inclusiv amânarea dezbaterilor.

25. În susținerea acestei opinii au fost, de asemenea, exprimate două categorii de argumente: unele referitoare la modul de formulare a textului de lege supus interpretării, iar altele privitoare la intenția legiuitorului.

26. Astfel, față de expresiile folosite de legiuitor, respectiv „nu se va face niciun act de procedură” și „pronunțarea soluției în cauză nu poate avea loc”, precum și față de precizarea din alin. (2) al art. 49 din Codul de procedură civilă, în sensul că formularea cererii de recuzare nu determină suspendarea judecării, se poate considera că atât abținerea, cât și recuzarea determină întreruperea judecării până la soluționarea incidentului procedural.

27. S-a mai arătat că art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dispunând că cererea de recuzare „nu determină suspendarea judecării”, nu impune nici continuarea acesteia, astfel încât neefectuarea vreunui act de procedură este compatibilă cu excluderea suspendării judecării.

28. Teza a doua a alin. (2) al art. 49 din Codul de procedură civilă este aplicabilă numai situației speciale în care singurul act de procedură rămas a fi efectuat în cauză este reprezentat de pronunțarea soluției. Or, soluția legislativă pentru un astfel de caz particular nu poate determina regimul juridic general al cererii de recuzare. Așadar, va avea loc „temporizarea” cursului judecării până la soluționarea recuzării.

29. A doua categorie de argumente vizează respectarea principiului bunei-credințe, care este prezumată în cazul titularului cererii de recuzare. Cu temeii, această parte ar putea să reproșeze că, prin continuarea judecării, după formularea cererii de recuzare, toate concluziile sale ar fi pur formale, mai ales dacă cererea s-ar admite, poziția judecătorului recuzat, în fața căruia au fost formulate, fiind predeterminată și cunoscută.

30. În al doilea rând, s-a subliniat că, după admiterea cererii de recuzare, actele săvârșite în cursul judecării, între momentul formulării cererii de recuzare și acela al soluționării sale, sunt anulabile, în condițiile art. 51 alin. (6) teza a doua din Codul de

procedură civilă, fiind necesară refacerea lor în fața completului de judecată având o nouă compunere, iar judecata va fi întârziată, ceea ce contravine principiului celerității procesului civil.

31. În sensul acestei opinii, au fost anexate sesizării hotărâri judecătorești definitive pronunțate de Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Timișoara, precum și de instanțe aflate în circumscripțiile acestora.

V. Jurisprudența Curții Constituționale

32. Prin Decizia nr. 166 din 16 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 614 din 28 iulie 2017, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată și a constatat că dispozițiile art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu toate criticile formulate. În considerentele circumscrise paragrafelor nr. 18 și 19 din decizia anterior evocată, s-au reținut următoarele: „*Cererea de recuzare este formulată de părțile din proces, iar declarația de abținere este formulată de chiar judecătorul cauzei, care apreciază că s-ar afla într-unul dintre motivele de incompatibilitate prevăzute de lege. Așadar, cele două instituții procesuale se deosebesc în funcție de subiectele care formulează cererile respective, părțile din proces în cazul recuzării, și însuși judecătorul cauzei în cazul abținerii. Dispozițiile art. 49 din Codul de procedură civilă reglementează cu privire la starea cauzei în cele două ipoteze, statuând că, în situația formulării declarației de abținere, nu se va mai putea face niciun act de procedură în cauză, având în vedere că dubiile asupra incompatibilității sunt exprimate de chiar judecătorul însuși, care, odată ce a formulat o astfel de declarație, nu mai dispune în cauză până la soluționarea incidentului procedural. Prin urmare, pentru a se preveni nulitatea unor acte de procedură, până la soluționarea declarației de abținere, nu se mai face niciun act de procedură în acea cauză, în afara celor referitoare la abținere. În cazul formulării unei cereri de recuzare, judecata nu se suspendă, având în vedere că judecătorul împotriva căruia este formulată cererea de recuzare este prezumat a fi imparțial, până la proba contrarie. În cazul în care instanța se află în etapa pronunțării soluției în acea cauză, legiuitorul a prevăzut că pronunțarea soluției în cauză nu poate avea loc decât după soluționarea cererii de recuzare.*”

33. Considerente similare pot fi identificate și în cuprinsul Deciziei nr. 82 din 27 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 4 iulie 2018, prin care Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată și a constatat că dispozițiile art. 49 și 53 din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu toate criticile formulate.

VI. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

34. Cu referire la problema de drept care face obiectul prezentului recurs în interesul legii nu au fost identificate decizii relevante pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în cadrul mecanismelor procedurale de unificare a practicii judiciare.

35. La nivelul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, în aplicarea dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, au fost identificate hotărâri judecătorești definitive pronunțate în sensul ambelor opinii divergente.

36. Astfel, în sensul celei dintâi opinii au fost identificate următoarele hotărâri judecătorești definitive:

— Decizia nr. 2.478 din 12 decembrie 2019, pronunțată de Secția I civilă;

— Încheierea din 20 septembrie 2019 și Decizia nr. 2.221 din 27 noiembrie 2019, pronunțate de Secția a II-a civilă;

— Încheierea din 1 noiembrie 2018 și Decizia nr. 6.706 din 10 decembrie 2020, pronunțate de Secția de contencios administrativ și fiscal.

37. În sensul celei de-a doua opinii au fost identificate următoarele hotărâri judecătorești definitive:

— Încheierea din 13 noiembrie 2019, pronunțată de Secția I civilă;

— încheierile din 5 aprilie 2017, 7 noiembrie 2019, 30 ianuarie 2020 și Decizia nr. 1.491 din 28 iulie 2020, pronunțate de Secția a II-a civilă.

VII. Opinia Colegiului de conducere al Curții de Apel Galați

38. Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați nu a exprimat un punct de vedere propriu cu privire la problema de drept care face obiectul recursului în interesul legii.

VIII. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

39. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat ca fiind în litera și în spiritul legii cea dintâi orientare jurisprudențială.

40. În argumentarea punctului său de vedere a arătat că art. 31 alin. 3 din Codul de procedură civilă din 1865 prevedea că în cursul judecării cererii de recuzare nu se va face niciun act de procedură, ceea ce echivala cu o suspendare a judecării.

41. În schimb, Codul de procedură civilă în vigoare stabilește un regim juridic diferențiat în privința efectului inițial al declarației de abținere, respectiv al cererii de recuzare cu privire la starea cauzei până la soluționarea acestora.

42. Astfel, în timp ce până la soluționarea declarației de abținere operează suspendarea de drept a cauzei, în cazul cererii de recuzare, până la soluționarea acesteia, judecata continuă, nefiind suspendată, ci operează numai o amânare a pronunțării soluției finale, în ipoteza în care judecătorul a fost recuzat la ultimul termen de judecată.

43. În situația în care cererea de recuzare a fost admisă, judecătorul recuzat se va retrage de la soluționarea cauzei, fiind înlocuit cu un alt judecător.

44. Noul judecător va fi cel care va repune cauza pe rol, din moment ce prin admiterea cererii de recuzare primul judecător nu mai poate dispune vreo măsură în cauză.

45. În cazul în care cererea de recuzare este respinsă, judecătorul care a fost recuzat se va putea pronunța în cauză.

46. Dacă dispozițiile legale supuse examinării ar fi interpretate în sensul că formularea cererii de recuzare conduce la suspendarea judecării, ar rezulta că nu ar fi aplicabilă nicio diferență de regim juridic între abținere și recuzare, ceea ce ar echivala cu nesocotirea normei de tehnică legislativă constând în evitarea paralelismelor, prevăzută de art. 16 alin. (1) prima teză din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 24/2000*).

47. Or, este evident că legiuitorul a dorit să instituie o diferență de regim juridic. Astfel, în cazul formulării unei cereri de recuzare, actele procesuale pot fi făcute în continuare, cu excepția pronunțării hotărârii; dacă însă judecătorul formulează declarație de abținere, atunci nu va putea fi îndeplinit niciun act de procedură în cauză, cursul judecării fiind suspendat de drept, până la soluționarea abținerii.

48. Prin urmare, s-a apreciat că formularea unei cereri de recuzare nu împiedică efectuarea actelor de procedură în continuarea judecării, ci doar pronunțarea hotărârii, până la soluționarea cererii de recuzare.

IX. Opinia judecătorilor-raportori

49. Judecătorii-raportori au apreciat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, formularea unei cereri de recuzare, înainte sau după începerea oricărui dezbateri, nu împiedică efectuarea actelor

de procedură în continuarea judecării, nici dezbateră în fond a procesului, ci doar pronunțarea hotărârii, până la soluționarea cererii de recuzare.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

X.1. Asupra admisibilității recursului în interesul legii

50. În conformitate cu dispozițiile art. 514 din Codul de procedură civilă, *pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.*

51. În raport cu acest text normativ, se constată că Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a fost în mod legal investită cu judecarea prezentului recurs în interesul legii, formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați. Legea de procedură civilă conferă și colegiilor de conducere ale curților de apel calitate procesuală pentru a declanșa acest mecanism procedural de unificare a practicii judiciare, cu efect util.

52. Potrivit dispozițiilor art. 515 din Codul de procedură civilă, *recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecării au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii.*

53. Prin norma evocată sunt instituite anumite condiționări, de a căror îndeplinire depinde admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

54. Condiția primară a admisibilității recursului în interesul legii este suficient de clară și ea pretinde să existe o problemă de drept. Se impun acestei probleme de drept anumite caracteristici, și anume: să fi format obiectul unei judecări și să fi fost soluționată diferit de către instanțele judecătorești. Complementar, legiuitorul introduce și condiția referitoare la dovada unei rezolvări neunitare, posibilă exclusiv prin hotărâri judecătorești definitive, care trebuie anexate cererii de recurs în interesul legii.

55. *Sesizarea trebuie să aibă ca obiect o problemă de drept, care să fi format obiectul unei judecări.*

56. *Per a contrario*, nu ar putea fi promovat un recurs în interesul legii atunci când există o problemă de drept, dar ea nu a format obiectul judecării unei instanțe judecătorești, fiind evocată exclusiv în cadrul unor întâlniri profesionale ale judecătorilor pentru discutarea problemelor de practică neunitară, în studii, articole și alte lucrări doctrinare.

57. Totodată, problema de drept supusă dezlegării de principiu prin mecanismul recursului în interesul legii trebuie să fie una reală, autentică, legată de posibilitatea unei interpretări diferite a unui text normativ. Nu orice chestiune juridică disputată în fața instanței de judecată are valoarea unei probleme de drept autentice și deschide calea unui recurs în interesul legii. Numai textele normative lacunare, imperfecte, deci interpretabile, și care au generat o jurisprudență neunitară constituie reale probleme de drept și pot face obiectul unui recurs în interesul legii.

58. De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție, prin jurisprudența sa general obligatorie, a statuat, în mod constant, în sensul că recursul în interesul legii este considerat admisibil numai dacă textul legal este, în sine, interpretabil:

„Recursul în interesul legii poate fi admisibil numai atunci când dispozițiile legale sunt neclare, confuze, îndoielnice, incomplete și primesc o interpretare diferită din partea instanțelor de judecată, astfel că până la intervenția legiuitorului instanța supremă este chemată să dea dezlegarea corectă problemelor de drept ridicate.

Noțiunea de «interpretare», precum și expresia «aplicarea unitară a legii», folosite de legiuitor, exprimă ideea că s-a căutat, cu firească prudență, evitarea nesocotirii principiului

constituțional al supremației legii, precum și a schimbării rolului instanței supreme din acela de «a zice dreptul» cu acela de «a face dreptul».

A interpreta un text de lege înseamnă a lămuri înțelesul acestuia, a-l explica, a determina configurația reală a normei de drept, și nu a da o altă reglementare raporturilor sociale respective.»

59. Poate fi, așadar, acceptat că o problemă de drept reală, în sensul legii, susceptibilă de a face obiectul unui recurs în interesul legii, presupune o normă legală disputată, îndoielnică, imprecisă (neclară), imperfectă sau lacunară, nu doar interpretabilă (M. Nicolae, *Recursul în interesul legii și dezlegarea, în prealabil, a unei chestiuni de drept noi de către Înalta Curte de Casație și Justiție în lumina Noului Cod de procedură civilă*, în *Revista Dreptul* nr. 2/2014).

60. Prin urmare, ori de câte ori legea este clară, precisă și completă, însă judecătorul face o aplicare greșită a acesteia, ca urmare a unei interpretări eronate sau arbitrare, nu este îndeplinită condiția primară, aceea a existenței unei probleme de drept, care să justifice intervenția instanței supreme în procedura recursului în interesul legii.

61. În acest sens, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat anterior, prin Decizia nr. 30 din 16 noiembrie 2009, pronunțată de Secțiile Unite: *„Textele de lege enunțate, fiind clare și lipsite de echivoc, nu suntem în prezența unei ambiguități de reglementare, astfel încât nu se poate considera că problema de drept supusă examinării este susceptibilă de a fi soluționată diferit de instanțele judecătorești (...).”*

62. Având în vedere aceste considerații de ordin teoretic, rămâne a fi clarificată condiția referitoare la existența unei probleme de drept, cu toate valențele sale, mai sus evocate, în cazul prezentului recurs în interesul legii.

63. Aparent, norma de drept disputată este completă și suficient de clară, nesusceptibilă de interpretări diverse și, pe cale de consecință, de soluții diferite sau chiar contradictorii.

64. Prin art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, legiuitorul stipulează: *„Formularea unei cereri de recuzare nu determină suspendarea judecării. Cu toate acestea, pronunțarea soluției în cauză nu poate avea loc decât după soluționarea cererii de recuzare.”*

65. Analiza hotărârilor judecătorești anexate cererii de recurs în interesul legii pune însă în evidență existența unei practici neunitare, reflectată într-un număr consistent de hotărâri potrivnice, provenind din circumscripția a paisprezece curți de apel, care relevă existența unei probleme de drept de interes.

66. Așa fiind, se poate considera că nu este vorba despre aplicarea greșită a legii (din prudență excesivă, eroare, neștiință, rea-voință) de către unele instanțe, în cazuri izolate, ci de o problemă de drept reală, de interes, soluționată diferit la nivelul instanțelor judecătorești, care justifică o dezlegare din partea instanței supreme.

67. Măsura caracterului complet și precis al unei norme legale este dată de unitatea sau diversitatea hotărârilor judecătorești care aplică această normă, iar în acest caz existența unor hotărâri judecătorești contradictorii, identificate la nivelul a paisprezece curți de apel, demonstrează că dispozițiile art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu sunt suficient de clare și lipsite de echivoc.

68. Cea de a doua condiție legală impune ca *problema de drept să fi primit rezolvări diferite din partea instanțelor de judecată.*

69. Una dintre particularitățile recursului în interesul legii o reprezintă chiar obiectul său, constând în unificarea practicii instanțelor judecătorești, în anumite probleme de drept. Prin urmare, ipoteza este aceea în care instanțele judecătorești au pronunțat soluții diferite sau chiar contrare, în una și aceeași problemă de drept. Într-o astfel de ipoteză, Înalta Curte de Casație și Justiție intervine pentru a da o interpretare legii, asigurând aplicarea ei unitară, inclusiv în cazul unor texte normative neclare, confuze, contradictorii.

70. Mai mult decât atât, este esențial ca această practică neunitară a instanțelor judecătorești, relevată prin hotărâri judecătorești diferite sau contradictorii, să se circumscrie problemei de drept care face obiectul sesizării cu un recurs în interesul legii; altfel spus, în cuprinsul hotărârilor judecătorești definitive, anexate cererii de recurs în interesul legii, să poată fi identificate dispoziția legală interpretată și aplicată, precum și silogismul juridic de interpretare a normei legale, cel care a condus la o aplicare neunitară.

71. Așa fiind, s-ar putea considera că această cerință nu este îndeplinită în situația în care, în cuprinsul hotărârilor judecătorești depuse, nu pot fi identificate textul de lege incident și nici argumentele care fundamentează decisiv una sau alta dintre soluțiile adoptate de către instanțele judecătorești, în aplicarea legii.

72. Din cuprinsul hotărârilor judecătorești anexate actului de sesizare poate fi reținută o interpretare diferită a normei juridice care formează obiectul sesizării, având drept consecință pronunțarea unor soluții contradictorii, în una și aceeași situație juridică.

73. În concret, s-au conturat cele două orientări jurisprudențiale divergente, care justifică pronunțarea unei decizii menite să asigure unitatea de jurisprudență.

74. Or, câtă vreme există o practică neunitară, și ea nu este una izolată, în mod cert a fost generată de o problemă de drept reală, iar instanța supremă, odată sesizată, trebuie să se pronunțe.

75. Totodată, se constată că toate acele hotărâri care relevă opinia conform căreia judecata nu este suspendată, instanța putând efectua orice acte de procedură, dar cu o singură interdicție, aceea de a pronunța hotărârea, până la soluționarea cererii de recuzare, evocă dispozițiile art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă și cuprind argumente de genul: „cererea de recuzare nu determină suspendarea judecării”; „formularea cererii de recuzare nu determină suspendarea judecării cauzei, ci numai amânarea pronunțării până la soluționarea cererii de recuzare”; „instanța, în temeiul art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, apreciază că formularea unei cereri de recuzare nu determină suspendarea judecării (...). Instanța acordă cuvântul pe fondul cauzei și va amâna pronunțarea până la soluționarea cererii de recuzare”; „curtea, având în vedere dispozițiile art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, învederează părților că nu va dispune suspendarea judecării și nici amânarea cauzei, urmând să amâne pronunțarea până la soluționarea cererii de recuzare (...) și acordă cuvântul cu privire la apelul pronunțat”; instanța, în urma deliberării, având în vedere dispozițiile art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dispune continuarea soluționării cauzei, întrucât formularea unei cereri de recuzare nu poate duce la suspendarea cauzei.

76. Dimpotrivă, hotărârile anexate sesizării pentru a susține opinia contrară, aceea potrivit căreia formularea cererii de recuzare conduce la suspendarea cursului judecării, până la soluționarea incidentului procedural, inclusiv amânarea momentului dezbaterilor, nu fac trimitere expresă la dispozițiile art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă și nu pun în evidență, explicit, silogismul juridic. Instanțele constată că a fost formulată o cerere de recuzare și „amână judecarea cauzei, în vederea soluționării cererii de recuzare”. Alte soluții cu efect similar: „scoate cauza de pe rolul completului de judecată și transpune dosarul completului imediat următor în vederea soluționării incidentului procedural”; „amână cauza și acordă termen de judecată”; „având în vedere cererea de recuzare formulată la acest termen, instanța dispune înaintarea dosarului la completul imediat următor, în vederea soluționării acesteia (...).”; „față de această cerere de recuzare instanța constată că la acest termen de judecată nu poate să procedeze la audierea martorului prezent astăzi în instanță, urmând să dispună amânarea cauzei”; „în vederea soluționării cererii de recuzare (...) urmează a se suspenda dezbaterile în prezenta cauză”; „constată că litigiul este în stare de amânare fără discuții până

la pronunțarea asupra cererii de recuzare, sens în care dispune amânarea cauzei”; „instanța nu se va pronunța cu privire la niciun alt aspect în prezenta cauză, până după soluționarea cererilor de recuzare și de strămutare”.

77. Practic, argumentele care susțin cele două categorii de hotărâri judecătorești pronunțate în aplicarea dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă au fost amplu dezvoltate la nivel teoretic, prin adresele prin care curțile de apel au răspuns solicitării Curții de Apel Galați, precum și prin cererea de sesizare cu recurs în interesul legii.

78. Chiar dacă nu toate hotărârile judecătorești depuse pun în evidență o analiză și o interpretare date *expressis verbis* problematicii supuse dezlegării, este indiscutabil că instanțele au amânat ori, dimpotrivă, au continuat judecata, în ipoteza formulării unei cereri de recuzare, după o prealabilă deliberare, problema de drept fiind tranșată, la nivelul completului de judecată, sub aspectul interpretării și acela al aplicării normei incidente. Aceste soluții sunt de natură să afecteze durata procesului, generând o problemă de drept autentică, care se impune a fi rezolvată în cadrul prezentului recurs în interesul legii.

79. În acest sens, în jurisprudența sa constantă, Înalta Curte de Casație și Justiție a considerat că lipsa unei deliberări explicite asupra problemei de drept, în cuprinsul hotărârii, nu are aptitudinea de a conduce inevitabil și în toate cazurile la concluzia că o deliberare nu a existat.

80. *Dovada soluționării diferite trebuie să se facă prin hotărâri judecătorești definitive, anexate actului de sesizare.*

81. Actul de sesizare al Colegiului de conducere al Curții de Apel Galați este însoțit de hotărâri definitive, încheieri premergătoare, cu caracter preparatoriu sau chiar interlocutoriu, în înțelesul art. 235 din Codul de procedură civilă, nesupuse unei căi de atac separat de hotărârea asupra fondului. Sunt încheieri prin intermediul cărora se dispun măsuri care privesc mai degrabă buna desfășurare a activității judiciare.

82. Este îndeplinită, așadar, cerința formală evocată în cuprinsul art. 515 din Codul de procedură civilă, cu privire la existența unor hotărâri definitive, în înțelesul pe care art. 634 din același cod îl dă acestei noțiuni.

83. În concluzie, se constată că practica judiciară și considerentele de ordin teoretic exprimate de curțile de apel conturează o vădită lipsă de unitate în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

84. Problema de drept invocată prin cererea de recurs în interesul legii este una reală, ea a fost soluționată diferit de către instanțele judecătorești, prin hotărâri judecătorești definitive (încheieri), care au fost anexate acestei cereri, fiind îndeplinită astfel și această cerință legală de ordin formal.

85. Prin urmare, prezentul recurs în interesul legii este admisibil, iar scopul acestei proceduri declanșate pentru asigurarea interpretării și aplicării unitare a prevederilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă poate fi realizat printr-o dezlegare de principiu, care să rezolve întreaga problematică posibilă. Pot fi astfel reglate aceste divergențe de jurisprudență, înainte ca ele să se accentueze.

X.2. Asupra fondului recursului în interesul legii

86. Înalta Curte de Casație și Justiție reține că este în acord cu litera și cu spiritul legii prima orientare jurisprudențială relevată, cea care susține continuarea judecării, în cazul formulării unei cereri de recuzare, interzisă fiind doar pronunțarea hotărârii în cauză.

87. Conform art. 49 alin. (1) din Codul de procedură civilă, „Până la soluționarea declarației de abținere nu se va face niciun act de procedură în cauză”, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, „Formularea unei cereri de recuzare nu determină suspendarea judecării. Cu toate acestea, pronunțarea soluției în cauză nu poate avea loc decât după soluționarea cererii de recuzare.”

88. Problema de drept pusă în evidență prin acest recurs în interesul legii privește interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, respectiv dacă formularea

unei cereri de recuzare determină oprirea cursului judecătii, inclusiv amânarea dezbaterilor asupra fondului cauzei, până la soluționarea incidentului procedural de către un alt complet sau, dimpotrivă, judecata continuă, prin efectuarea oricăror acte de procedură, până la momentul pronunțării hotărârii.

89. O bună înțelegere a stării procesului, în cazul recuzării, face necesară cercetarea comparativă a textului normativ dedus interpretării cu acela care îl precedă, respectiv art. 49 alin. (1) din Codul de procedură civilă, referitor la abținere.

90. Atât abținerea, cât și recuzarea sunt instrumente procesuale al căror rol este acela de a garanta stabilirea adevărului și asigurarea unei judecătii imparțiale și echitabile, în toate cazurile. Ambele conduc către o finalitate comună, determinată de scopul lor obiectiv, acela de a înlătura orice îndoială cu privire la imparțialitatea instanței.

91. Cu toate acestea, dacă abținerea (art. 43 din Codul de procedură civilă) reprezintă manifestarea de voință a judecătorului de a nu participa la soluționarea unui litigiu determinat, legal investit fiind cu soluționarea lui, recuzarea (art. 44 și următoarele din Codul de procedură civilă) este manifestarea de voință a uneia dintre părțile din proces de a înlătura din completul de judecată, investit legal cu soluționarea pricinii, pe acela (aceia) dintre judecătorii pe care, în raport cu motivele prevăzute de lege, îl consideră sau îi consideră incompatibili, în scopul asigurării imparțialității instanței și a credibilității în obiectivitatea acesteia.

92. În raport cu abținerea, recuzarea este subsidiară, fiind un remediu al faptului că judecătorul nu s-a abținut sau declarația lui de abținere a fost respinsă.

93. Cele două instituții procesuale se deosebesc, în mod fundamental, în funcție de subiecții care formulează cererile respective: părțile din proces, în cazul recuzării, și judecătorul cauzei, în cazul abținerii, acesta apreciind el însuși că se află în unul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute de lege.

94. În considerarea acestei diferențe esențiale, starea cauzei în cele două ipoteze este reglementată, în prezent, diferit. Astfel, în situația formulării unei declarații de abținere, nu se va mai putea face niciun act de procedură, având în vedere că dubiile asupra imparțialității sunt exprimate de judecătorul însuși, care odată ce a formulat o declarație de abținere nu mai dispune în cauză până la soluționarea incidentului procedural. În cazul formulării unei cereri de recuzare, judecata nu este oprită, având în vedere că judecătorul împotriva căruia este formulată cererea de recuzare este prezumat a fi imparțial, până la proba contrarie. În situația în care instanța se află în etapa pronunțării soluției în acea cauză, legiuitorul a prevăzut că pronunțarea soluției nu poate avea loc decât după soluționarea cererii de recuzare.

95. Chemată să se pronunțe cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în considerentele *Deciziei nr. 166 din 16 martie 2017*, anterior evocate, Curtea Constituțională a plecat de la premisa existenței unor regimuri distincte de soluționare a recuzării și a declarației de abținere, pentru a concluziona în sensul că diferența de reglementare nu este de natură a restrânge accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil sau dreptul la apărare, ci instituie un climat de ordine indispensabil exercitării, în condiții optime, a acestor drepturi constituționale, întrucât exercitarea drepturilor poate avea loc doar într-un anumit cadru juridic, stabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, de natură a preveni eventualele abuzuri și tergiversarea soluționării cauzelor deduse judecătii.

96. Urmărind reglementarea în timp a acestor incidente procedurale, se observă că, potrivit art. 26 și art. 31 alin. 3 din Codul de procedură civilă din 1865, în cursul judecării cererii de abținere sau a celei de recuzare „nu se va face niciun act de procedură”. Aceasta echivala cu oprirea cursului judecătii, în ipoteza ambelor incidente procedurale, fără vreo deosebire de regim juridic.

97. Codul de procedură civilă în vigoare stabilește un regim juridic diferențiat în privința efectului declarației de abținere,

respectiv al cererii de recuzare, cu privire la starea cauzei, până la soluționarea acestora.

98. *De lege lata*, în cazul unei declarații de abținere, legea interzice imperativ efectuarea oricărui act de procedură. Or, actul de procedură constituie forma esențială de obiectivare în procesul civil. Prin intermediul acestuia procesul poate începe, se desfășoară, se finalizează și se realizează efectiv ceea ce s-a hotărât ori se stinge.

99. Interzicând imperativ orice manifestare de voință sau operațiune juridică, în cadrul procesului declanșat, aparținând instanței de judecată sau celorlalți participanți, legiuitorul reglementează o ipoteză specială în care procedura de judecată este oprită. Efectele sunt similare unei suspendări a procesului, însă regimul juridic nu este unul tipic suspendării. Cursul judecătii este oprit, ca urmare a manifestării de voință a judecătorului, care declară că se abține, întrucât se află într-un caz de incompatibilitate, absolută ori relativă.

100. Apreciind că se află într-o situație în care imparțialitatea i-ar putea fi afectată, judecătorul cauzei declară că se abține de la săvârșirea oricărui act de procedură în cauză. Prin urmare, până la soluționarea acestui incident, procedura de judecată este oprită și ea va continua după înlăturarea cauzei care a provocat acest efect.

101. Incompatibilitatea judecătorului se stabilește prin raportare exclusiv la pricina care îi este dedusă judecătii. Astfel fiind, conștientizarea unei incompatibilități îl determină pe judecător să refuze sarcina judecătii, având obligația legală de a se abține, de îndată, de la judecarea pricinii, de la efectuarea oricărui act de procedură.

102. În schimb, formularea unei cereri de recuzare a judecătorului, de către una dintre părțile în proces, nu înlătură, prin ea însăși, prezumția de imparțialitate a judecătorului cauzei. Există, în această situație, doar temerea părții cu privire la interesul direct sau indirect al judecătorului, partea având obligația să facă dovada acelor împrejurări care îi justifică temerea privind atingerea adusă imparțialității instanței. Completul investit cu soluționarea cererii de recuzare va aprecia suveran cu privire la temeinicia îndoielilor părții, de cele mai multe ori fiind vorba despre o imparțialitate subiectivă, personală.

103. Așa fiind, în cazul unei cereri de recuzare, legiuitorul a menționat explicit, în actuala reglementare a Codului de procedură civilă, că ea „nu determină suspendarea judecătii”. Aceasta înseamnă că procedura de judecată nu este oprită, precum în ipoteza abținerii, iar judecătorul nu va putea refuza, exclusiv în considerarea cererii de recuzare, să se pronunțe cu privire la cereri în probațiune, să administreze probele încuviințate, să soluționeze incidente procedurale, să îngăduie săvârșirea oricăror acte procedurale prin care se asigură dinamica procesului civil.

104. Judecata trebuie să se caracterizeze prin continuitate, prin desfășurarea logică a actelor și faptelor procesuale, până la rezultatul final, și ea nu poate fi împiedicată altfel decât în condițiile legii.

105. Pronunțarea acelei hotărâri prin care instanța se dezinvestește, fie prin soluționarea unei excepții, fie statuând cu privire la fondul dreptului dedus judecătii, este oprită până la momentul soluționării cererii de recuzare.

106. Prin sintagma „pronunțarea soluției în cauză”, legiuitorul a vizat soluția adoptată prin hotărârea finală, aceea prin care instanța se dezinvestește, căci altfel dispoziția art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, referitoare la continuarea judecătii, care implică și adoptarea unor soluții prin încheieri premergătoare (preparatorii ori interlocutorii), ar rămâne lipsită de conținut.

107. În cuprinsul tezei finale a art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă este accentuată soluția legislativă adoptată, aceea a continuării procesului, în ipoteza recuzării. În ciuda faptului că recuzarea nu determină suspendarea judecătii, așadar ea continuă, un act de procedură rămâne interzis a fi săvârșit, înainte de soluționarea cererii de recuzare, și anume

pronunțarea hotărârii. Poate fi amânată pronunțarea, iar dacă cererea de recuzare este admisă, cauza se va repune pe rol.

108. Rezultă, din toate cele ce precedă, că intenția legiuitorului a fost aceea de a reglementa, prin noile dispoziții procedurale, un regim juridic diferit în cazul recuzării, în raport cu ipoteza formulării unei declarații de abținere, în considerarea principiilor echității și buneii-credințe. Este descurajată formularea unei cereri de recuzare a judecătorului în scopul exclusiv al amânării judecării, al unei inacceptabile tergiversări a soluționării procesului.

109. Astfel fiind, în timp ce până la soluționarea declarației de abținere cursul judecării este oprit, în cazul cererii de recuzare, judecata continuă, intervenind, eventual, o amânare a pronunțării soluției finale (în ipoteza în care judecătorul a fost recuzat la ultimul termen de judecată și/sau soluționarea cererii de recuzare se prelungește în timp).

110. Recuzarea nu împiedică pronunțarea hotărârii, în ipoteza în care ea a survenit după închiderea dezbaterilor.

111. Această schimbare legislativă, vizând efectul formulării unei cereri de recuzare, a intervenit pe fondul existenței în practică a numeroase situații în care părțile au deturnat dreptul de recuzare a judecătorului de la scopul pentru care a fost instituit, urmărind tergiversarea soluționării litigiului, iar nu asigurarea imparțialității în soluționarea cauzei.

112. De altfel, înseși normele de tehnică legislativă susțin această concluzie. Dacă dispozițiile legale supuse examinării ar fi interpretate în sensul în care cererea de recuzare ar determina o întrerupere a cursului judecării, ar rezulta că nu există nicio diferență de regim juridic între cele două instituții juridice (abținerea și recuzarea), ceea ce ar echivala cu nesocotirea normei de tehnică legislativă constând în evitarea paralelismelor, stipulată în cuprinsul art. 16 alin. (1) prima teză din Legea nr. 24/2000, conform căreia: „În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative.”

113. Oprirea cursului judecării, în situația formulării unei cereri de recuzare, prin refuzul instanței de a permite efectuarea unor acte de procedură sau chiar intrarea în dezbaterile judiciare asupra fondului, nu poate fi justificată *ope legis*.

114. Întreruperea cursului judecării, în sensul celei de a doua opinii jurisprudențiale conturate, este posibilă, *de lege lata*, numai în două ipoteze legale: abținerea judecătorului recuzat (art. 48 din Codul de procedură civilă) și simultaneitatea cererii de recuzare și a declarației de abținere [art. 51 alin. (2) din Codul de procedură civilă]. În aceste situații, interdicția specifică abținerii, referitoare la săvârșirea unor acte de procedură, se

extinde și asupra recuzării, în raport cu textele normative evidențiate.

115. Ori de câte ori judecătorul recuzat nu declară că se abține și nu se formulează, la același termen, cerere de recuzare și de abținere simultan, pentru motive diferite, formularea unei cereri de recuzare nu poate împiedica continuarea procesului, indiferent de momentul în care o astfel de cerere a fost formulată, înainte de începerea oricărei dezbateri sau după începerea dezbaterilor.

116. Este adevărat că legea reglementează o procedură de urgență pentru soluționarea celor două incidente procedurale (art. 51 din Codul de procedură civilă), însă jurisprudența a relevat că, de cele mai multe ori, instanța nu poate hotărî de îndată, titularul cererii de recuzare solicitând termen pentru achitarea taxei judiciare de timbru, formulând cereri pentru ajutor public judiciar, exercitând căi de atac speciale, în cadrul acestei proceduri, cu intenția vădită de a amâna momentul pronunțării unei hotărâri în cauză.

117. În tot acest timp, partea în proces care nu a formulat o cerere de recuzare are dreptul la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, de către o instanță pe care legea o prezumă a fi independentă și imparțială, în condițiile în care judecătorul cauzei nu a declarat că se abține, nefiind incident niciunul dintre cazurile care îl fac incompatibil. Așadar, nu există niciun motiv legal pentru care procesul nu ar putea continua, până când parțialitatea judecătorului este dovedită de către titularul cererii de recuzare.

118. Legea de procedură civilă instituie și remediul pentru situația în care recuzarea este admisă. Astfel, art. 51 alin. (6) din Codul de procedură civilă dispune că judecătorul se retrage de la judecarea pricinii, fiind înlocuit cu un alt judecător, iar încheierea prin care s-a hotărât recuzarea sau abținerea va arăta în ce măsură actele îndeplinite de judecător urmează să fie păstrate. În absența unor mențiuni exprese referitoare la actele care au fost îndeplinite de judecător, acestea trebuie refăcute în integralitate.

119. În consecință, continuarea judecării, consecutiv formulării unei cereri de recuzare admise, nu afectează dreptul părților în proces de a avea acces la o instanță imparțială, iar partea nu va suferi nicio vătămare, întrucât cauza este repusă pe rol.

120. Se recunoaște oricărei părți în proces dreptul de a formula o cerere de recuzare a judecătorului, în condițiile prevăzute de lege, chiar și după începerea dezbaterilor, conform art. 44 alin. (2) din Codul de procedură civilă, însă această manifestare de voință nu poate determina oprirea cursului judecării, întrucât partea care nu a formulat o cerere de recuzare are dreptul la judecarea cauzei sale în termen optim și previzibil.

121. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 517, cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați și, în consecință, stabilește că: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, formularea unei cereri de recuzare, înainte sau după începerea oricăror dezbateri, nu împiedică efectuarea actelor de procedură în continuarea judecării, nici dezbaterile în fond a procesului, ci doar pronunțarea hotărârii, până la soluționarea cererii de recuzare.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 28 iunie 2021.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Cristian Balacciu

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

REGULAMENT

pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 20/2009 privind instituțiile financiare nebancale

Având în vedere dispozițiile art. 26 alin. (1), art. 30 alin. (1), art. 31 alin. (5) lit. a), art. 36 alin. (3) din Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancale, cu modificările și completările ulterioare,

în contextul efectelor ajustărilor semnificative ale ratei dobânzii aferente facilității de creditare permanentă acordate de către Banca Națională a României, ca urmare a deciziilor de politică monetară ale băncii centrale, asupra necesarului de fonduri proprii de care trebuie să dispună instituțiile financiare nebancale înscrise în Registrul special,

în temeiul prevederilor art. 73 alin. (1) din Legea nr. 93/2009, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

Banca Națională a României emite prezentul regulament.

Art. I. — Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 20/2009 privind instituțiile financiare nebancale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 707 din 21 octombrie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 17 se introduce un nou articol, articolul 17¹, cu următorul cuprins:

„Art. 17¹. — În aplicarea prevederilor art. 20 din Legea nr. 93/2009, cu modificările și completările ulterioare, cerința privind experiența conducătorilor se consideră adecvată dacă persoanele desemnate în calitate de conducători dispun de experiență practică de minimum 1 an într-o funcție de conducere deținută în cadrul unei instituții de credit sau al unei alte instituții financiare supuse supravegherii Băncii Naționale a României sau unei alte autorități competente ori în cadrul unei instituții financiare nebancale înscrise doar în Registrul general, precum și de experiență practică de minimum 2 ani în domeniul creditării.”

2. La articolul 21, litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) curriculum vitae, care va cuprinde inclusiv informații ce fac dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 17 și 17¹.”

3. La articolul 26 alineatul (1) litera d), punctul (iii) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(iii) 50% în cazul creditelor de consum în lei, respectiv 33,3% în cazul creditelor de consum acordate în valută sau indexate la cursul unei valute, cu durata inițială de peste 90 de zile.”

4. La articolul 26 alineatul (1), după litera d) se introduce o nouă literă, litera e), cu următorul cuprins:

„e) nivelul garanțiilor emise și angajamentelor de garantare asumate existente în sold la finele perioadei trimestriale de raportare, raportat la valoarea capitalurilor proprii existente la aceeași dată, este mai mare decât 1.”

11. Anexa nr. 2a se modifică și va avea următorul cuprins:

DECLARAȚIE PE PROPRIA RĂSPUNDERE

„ANEXA Nr. 2a

Subsemnatul/Subscrisa¹, ..., în calitate de ..... al .....,

(denumirea instituției financiare nebancale/

sucursalei instituției financiare, persoană juridică străină)

declar pe propria răspundere că nu mă aflu în niciuna dintre situațiile prevăzute la art. 16 din Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancale, cu modificările și completările ulterioare, sau în altă situație de incompatibilitate prevăzută de legislația în vigoare.

Data .....

Semnătura² .....

¹ Pentru persoana fizică, precizați numele și prenumele, cetățenia, domiciliul și reședința, țara/țările în care a avut stabilit/stabilită domiciliul/reședința în ultimii 3 ani; pentru persoanele fără cetățenie română, precizați, dacă este cazul, și data stabilirii reședinței în România.

Pentru persoana juridică, precizați denumirea, adresa sediului social și numărul de înregistrare la oficiul registrului comerțului sau alt element de identificare echivalent.

² Pentru persoana fizică, precizați în clar numele și prenumele.

Pentru persoana juridică, precizați în clar numele, prenumele și calitatea reprezentantului legal.”

12. Anexa nr. 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

ANEXA Nr. 3¹⁾

Județul . . . . . [ ] [ ]
 Denumirea instituției financiare nebankare: . . . . .
 Adresa: localitatea . . . . ., sectorul . . . . .
 Str. . . . . nr. . . . .
 Telefon: . . . . ., fax: . . . . .
 Numărul din registrul comerțului . . . . .
 Data: [ ] [ ] [ ] cod unic de înregistrare: [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

INDICATORI
 privind criteriile de înscriere în Registrul special

lei

DENUMIRE INDICATORI	Număr rând	Perioada de raportare*)																	
		n-2			n-1			n											
		1	2	3	1	2	3	1	2	3									
A. TOTAL CREDITE/FINANȚĂRI ACORDATE ȘI ANGAJAMENTE ASUMATE, sold la finele perioadei de raportare (rd. 2 + rd. 3)	1																		
Total credite acordate (ct. 2011 + 2021 + 2031 + 2032 + 2041 + 2042 + 2051 + 2052 + 2061 + 2091 + 2311 + 2312 + 2411 + 2412 + 2731 + 2732 + 2751 + 2752 + extras 2811 + extras 2821+30111 + extras 3811 + extras 3821+401+402+4711+4712 + extras 4811 + extras 4821)	2																		
Total angajamente asumate (ct. 901+903+911+913+ extras 981)	3																		
B. TOTAL CAPITALURI PROPRII ȘI SURSE ÎMPRUMUTATE, sold la finele perioadei de raportare (rd. 5 + rd. 6)	4																		
Total capitaluri proprii (ct. 501+502-503-508+511+512+513+514+516+519±581±591- 592)	5																		
Total surse împrumutate (ct. 2321 + 2322 + 2431 + 2432 + 2711 (solduri creditoare)**) + 2741 + 2742 + 2761 + 2762 + 30121 + 3251 + 3581 + 3582 - extras 3741 - extras 3742 + 4721 + 4722 + 531 + 532)	6																		
C. VOLUMUL TOTAL AL CREDITELOR DE CONSUM***) ACORDATE****)	7																		
D. RATA MEDIE A DOBÂNZILOR ANUALE EFECTIVE PENTRU CREDITELE DE CONSUM***) ACORDATE ÎN LUNA DE REFERINȚĂ PONDERATE CU VALOAREA CREDITELOR, determinată potrivit formulei de calcul DAE *****)																			
- credite cu durata inițială de până la 15 zile, inclusiv																			
- în lei	8																		
- în valută	9																		
- credite cu durata inițială între 16 zile și 90 de zile, inclusiv																			
- în lei	10																		
- în valută	11																		
- credite cu durata inițială de peste 90 de zile																			
- în lei	12																		
- în valută	13																		
E. NIVELUL GARANȚIILOR EMISE ȘI ANGAJAMENTELOR DE GARANTARE ASUMATE (existente în sold la finele perioadei de raportare) RAPORTAT LA VALOAREA CAPITALURILOR PROPRII (existente în sold la finele perioadei de raportare) (rd.15 ÷ rd.5)	14																		
Valoarea garanțiilor emise și a angajamentelor de garantare asumate existente în sold la finele perioadei de raportare (ct. 911 + 913 + extras 981)	15																		

*) n - reprezintă perioada de raportare trimestrială. Indicatorul de la lit. C se va calcula pentru fiecare trimestru pe baza valorii creditelor nou-acordate în perioada de referință, înregistrată la data acordării. Valoarea aferentă criteriului de la lit. D se va completa pentru finele fiecărei luni din trimestrul de raportare. Valoarea aferentă criteriului de la lit. E se va calcula pentru fiecare

¹⁾ Anexa nr. 3 este reprodusă în facsimil.

trimestru pe baza nivelului garanțiilor emise și a angajamentelor de garantare asumate, precum și a valorii capitalurilor proprii, existente în sold la finele perioadei trimestriale de raportare.

**) Sintagma «solduri creditoare» se referă la prezentarea distinctă a sumei soldurilor analitice creditoare, componente ale soldului contului sintetic bifuncțional 2711 «Conturi curente la instituții de credit».

**) Sintagma «credite de consum» se referă la creditele prevăzute la art. 3 lit. b) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 17/2012 privind unele condiții de creditare, cu modificările și completările ulterioare, acordate de instituțiile financiare nebancare în baza Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare. La determinarea valorii indicatorilor aferenți criteriului de la lit. D nu se iau în considerare operațiunile de creditare în condiții de favoare, așa cum sunt acestea definite potrivit prezentului regulament.

**) Se vor avea în vedere toate creditele acordate în perioada de raportare, inclusiv cele care au fost rambursate și nu se regăsesc în sold la finele perioadei de raportare și cele care reprezintă refinanțări ale creditelor acordate. În calculul acestui indicator nu este inclusă valoarea totală a angajamentului de finanțare asumat de creditor, ci doar partea utilizată de client.

**)*)

$$DAE = \frac{\sum_{k=1}^n DAE_k \cdot C_k}{\sum_{k=1}^n C_k},$$

unde DAE = rata medie a dobânzilor anuale efective pentru creditele de consum acordate în luna de referință ponderate cu valoarea creditelor, DAE_k = fiecare nivel distinct al dobânzii anuale efective pentru creditele de consum acordate în luna de referință, C_k = valoarea creditelor de consum acordate cu dobânda anuală efectivă DAE_k în luna de referință.

Administrator (conducătorul entității), ... (numele, prenumele, semnătura și ștampila instituției financiare nebancare)	Conducătorul compartimentului financiar-contabil, ... (numele, prenumele și semnătura)
---	--

13. Anexa nr. 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

ANEXA Nr. 4

FORMULAR de calcul și raportare a nivelului fondurilor proprii

Denumirea instituției financiare nebancare:

Data raportării:

— lei —

Elemente luate în calcul	Nr. rd.	Valoare
Capital social subscris și vărsat/capital de dotare	1	
Prime de capital integral încasate, aferente capitalului social	2	
Rezerve legale	3	
Rezerve statutare sau contractuale	4	
Alte rezerve constituite din profitul net	5	
Rezultatul reportat reprezentând profit net nerepartizat	6	
Profitul net interimar înregistrat până la data determinării nivelului fondurilor proprii, cu condiția să fie net de orice obligații previzibile și să fie verificat de persoanele cu atribuții în domeniu din cadrul instituției financiare nebancare, cu respectarea principiilor și a regulilor de contabilizare și evaluare în vigoare aplicabile	7	

Elemente luate în calcul	Nr. rd.	Valoare
Total (rd. 1 la rd. 7)	8	
Sumele din profitul net al exercițiului financiar precedent reprezentând dividende	9	
Rezultatul reportat reprezentând pierdere	10	
Rezultatul exercițiului financiar curent reprezentând pierdere	11	
Repartizarea profitului	12	
Valoarea neamortizată a cheltuielilor de constituire	13	
Valoarea neamortizată a altor imobilizări necorporale	14	
Valoarea neamortizată a fondului comercial	15	
Avansuri acordate pentru imobilizările necorporale	16	
Acțiuni proprii răscumpărate în vederea reducerii capitalului social	17	
Valoarea operațiunilor efectuate în condiții de favoare (dacă este cazul)	18	
Total (rd. 9 la rd. 18)	19	
Capital propriu (rd. 8 – rd. 19)	20	
Rezerve și fonduri speciale constituite potrivit reglementărilor speciale aplicabile	21	
Rezerve din reevaluarea imobilizărilor corporale și a altor reevaluări efectuate potrivit legii	22	
Împrumuturi subordonate primite, inclusiv fondurile puse la dispoziția instituțiilor financiare nebancare, asimilate, potrivit legii, împrumuturilor subordonate	23	
Alte elemente, de natura fondurilor și/sau rezervelor, care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 62 alin. (2) din regulament*)	24	
Capital suplimentar (total rd. 21 la rd. 24)	25	
Sume reprezentând participații în alte entități, care depășesc 10% din capitalul social al acestora din urmă, creditele subordonate și alte creanțe de aceeași natură față de respectivele entități	26	
Diferența pozitivă, aferentă categoriilor de active financiare pentru care se constituie provizioane specifice de risc de credit potrivit Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 5/2012 privind clasificarea creditelor și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, aplicabile entităților supravegheate de Banca Națională a României, altele decât instituțiile de credit, dintre (i) valoarea ajustărilor pentru pierderi așteptate obținute potrivit cerințelor Standardului Internațional de Raportare Financiară 9, determinate prin retratarea informațiilor din evidențele contabile ținute potrivit dispozițiilor Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aprobate prin Ordinul Băncii Naționale a României nr. 6/2015, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv sumele aferente activelor financiare, care fac obiectul operațiunilor de scoatere în afara bilanțului conform cerințelor Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, dar care continuă să fie recunoscute în bilanț conform Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aprobate prin Ordinul Băncii Naționale a României nr. 6/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, cu modificările și completările ulterioare, și (ii) valoarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit calculat potrivit Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 5/2012, la care se adaugă valoarea eventualelor ajustări pentru depreciere suplimentare constituite în conformitate cu prevederile Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aprobate prin Ordinul Băncii Naționale a României nr. 6/2015, cu modificările și completările ulterioare**)	27	
Fonduri proprii (rd. 20 + rd. 25 – rd. 26 – rd. 27)	28	
Alte elemente care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 62 alin. (2) din regulament, din care: — ..... — ..... —	29	

*) Defalcarea elementelor de la rd. 24.

***) Elementul prevăzut pe rd. 27 se va avea în vedere la determinarea și raportarea nivelului fondurilor proprii exclusiv pentru perioada 1 ianuarie 2021—31 decembrie 2022.

Conducătorul instituției financiare nebancare,

.....
(numele, prenumele și semnătura)

Conducătorul compartimentului financiar-contabil,

.....
(numele, prenumele și semnătura)

Întocmit

.....
(numele, prenumele și telefonul)*

Art. II. — (1) Prezentul regulament se aplică de la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția dispozițiilor art. I pct. 3—7 și 12, care se aplică începând cu data de 1 octombrie 2021.

(2) Banca Națională a României soluționează solicitările de înscriere în Registrul general formulate până la data

publicării prezentului regulament în Monitorul Oficial al României, Partea I, conform cerințelor în vigoare la data depunerii cererii.

Art. III. — Prezentul regulament se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 10 septembrie 2021.

Nr. 3.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

